

عنوان مقاله:

تحلیل مفهوم شناختی سب مؤمن و بازیژوهی ادله در کیفیت دلالت بر حکم آن

محل انتشار:

فصلنامه فقه و اصول، دوره 50، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

سید هادی هاشمی مجد - پردیس فارابی دانشگاه تهران

رضا الهامی - دانشگاه تبریز

امین سلیمان کلوانق - دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

ناسزا گویی - به ویژه سب مؤمن - از امور مبعوض نزد شارع و حرمت آن مورد اتفاق همه مسلمین است. با وجود این که این موضوع در برخی ابواب فقهی همچون مباحث منافیات عدالت و ابواب مکاسب محرمه و حدود و تعزیرات، مطرح شده و احکام آن مورد بحث و بررسی قرار گرفته است لیکن ابهاماتی در آن هست که نیازمند پژوهش است. از نتایج مهمی که در این پژوهش، ضمن تحلیل مفهوم سب و واکاوی ادله آن، به دست آمده توسعه مفهوم سب است؛ قیودی نظیر انشائی بودن سب و مواجهه با مسبب، که پنداشته شده بود مدخلیتی در صدق عنوان سب دارد نه در مفهوم لفظ سب و نه در ملاک حکم آن اعتبار دارد. در خصوص قید تأثر و رنجش شخص مقابل نیز اگر متأثر نشدن از سب، به جهت وجود خصوصیتی در او باشد، به سبب اطلاق ادله، خصوصیت یاد شده حکم سب را تغییر نمی‌دهد؛ اما اگر به جهت وجود خصوصیتی در سخن باشد، به نحو تخصص از موضوع سب خارج است. در خصوص مسأله مقابله به مثل در سب نیز با کنار هم قرار دادن ادله، نظریه عدم جواز تلافی در سب، تقویت می‌شود، چون سب فی‌نفسه قبیح و از مصادیق «قول زور» و حرام است و علاوه بر حق الناس، جهت حق الهی نیز در آن هست، پس عنوان مقاصه نمی‌تواند مجوز ارتکاب آن گردد.

کلمات کلیدی:

سب، رنجیدن، قول زور، مقابله به مثل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1141355>

